

สรุปผลการวิจัยอภิปรายและ เสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนประวัติศาสตร์สากลในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร" นี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สากล เพื่อรวบรวมแนวคิด ทศนคติ ปัญหา รวมทั้งข้อเสนอแนะที่ได้จากครูสังคมศึกษาผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์สากลและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยคาดว่าการศึกษาในเรื่องนี้จะทำให้ผู้วิจัยทราบแนวทางเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชานี้ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรโดยตรงแล้ว ยังอาจเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนต่าง ๆ และผู้ที่สนใจอีกด้วย

วิธีดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น 2 ชุด สำหรับครูและนักเรียนตอบ แบบสอบถามมีลักษณะ เป็นแบบให้เติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง แบบกำหนดคำตอบให้เลือก แบบเปิดให้แสดงความคิดเห็น และแบบจัดอันดับ หลังจากนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครู 10 คน และนักเรียน 30 คน และนำมาแก้ไขปรับปรุงแล้ว ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูทุกคนที่สอนวิชาประวัติศาสตร์สากล และนักเรียนจำนวน 460 คน ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน 10 แห่ง ที่สุ่มตัวอย่างไว้ คำตอบที่นำมาวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 505 ชุด โดยผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยการแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการจากแบบสอบถาม แล้วนำมาหาค่าร้อยละ ส่วนคำถามที่ให้จัดอันดับนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดค่าคะแนนจากการประเมินค่าแล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบและหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักคำตอบแล้วจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและอภิปรายผลเชิงบรรยาย

สิ่งที่ค้นพบ

1. ครูสอนประวัติศาสตร์สากล ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 45 คน เป็นชาย 9 คน หญิง 36 คน ทำการสอนอยู่ในโรงเรียน 10 แห่ง คือ โรงเรียนปทุมคงคา,

โรงเรียนวชิราขาศิวาส, โรงเรียนศรีอยุธยา, โรงเรียนสตรีวิฑฒ์สรวรต, โรงเรียน
 วัฒนอรส, โรงเรียนยานนาเวศวิทยาคุม, โรงเรียนวิฑฒ์คาราม, โรงเรียนอานวยคิลป์,
 โรงเรียนเชมะสิริอนุสรณ์ และโรงเรียนภาษาอนุสรณ์

ครูสวนใหญ่รอยละ 66.67 มีวุฑฒ์ระคัมปริญญาศรี มีประสบการณ์ในการสอนโดย
 เฉลี่ย 6.93 ปี จำนวนช่วโมงที่สอนวิชาประวัตศาศตร้สากลโดยเฉลี่ย 15.72 ช่วโมง
 ทอส์ปคาคท์ และย้งตองสอนวิชาอ่นค้วยโดยเฉลี่ย 7.39 ช่วโมง ทอส์ปคาคท์ ครูสวนใหญ่
 รอยละ 42.22 สอนระคัมขันมัธยมศีกษาปีที่ 1 เป็นที่นาส้ง เกคควาในการอบรมเพิ่มเคิม
 คานการสอวนวิชานี้ ทั้งภายในประเทสและในคางประเทสไมปรากฏว่ามีค้วใดเคยค้รับการ
 อบรมมากอนเลย ค้าแห่งหนาที่อ่นของครูสอวนประวัตศาศตร้สากลสวนใหญ่ค้อการเป็นครู
 ประຈ้าขัน เหตุผลที่ครูสวนใหญ่ทาการสอวนประวัตศาศตร้สากล ค้อ โรงเรียนจค้ให้สอวน
 ครูสวนใหญ่เห็นวาววิชานี้เป็นวิชาที่นาสนใจและมีประโยชน และมีครูจำนวนนอยมากที่เห็นวาว
 วิชานี้สอวนงาย

2. ในคานที่เก้ยวกับหลักสุตรและแบมเรียน ครูสวนใหญ่ให้คานเห็นว่าย้งไม
 เหมาะสม สวนอัคราเวลาเรียนนั้นเหมาะสมค้แล้ว เก้ยวกับประมวลการสอวน ครูสวนใหญ่
 ใ้ประมวลการสอวนของกระทรวงศีกษาธิการ และมีครูเพียงจำนวนนอยที่ไม่ค้ไชประมวล
 การสอวน ในเร้องประมวลการสอวนนี้ครูสวนใหญ่ตองการมีส่วนร่วมในการจค้ทาประมวลการ
 สอวน เพราะตองการเสนอปัญหาในการสอวนวิชานี้ และมีครูเพียงจำนวนนอยที่ไม่ตองการมี
 ส่วนรวมในการจค้ทาประมวลการสอวน โดยให้เหตุผลวาลเสียเวลาโดยเปลลาประโยชน

3. ในการเตรียมการสอวนของครูปรากฏวาศูสวนใหญ่เตรียมการสอวนทุกค้ร้ง
 และค้สอวนวิชาประวัตศาศตร้สากลให้สัมพันธ์กับวิชาอ่น ๆ เป็นบางค้ร้ง มีครูจำนวนนอย
 มากที่ค้อวาสอนไมสัมพันธ์กับวิชาอ่นเลย สวนการสร้างนีสัยและทัศนคค้ให้แก่นักเรียนนั้น
 ครูเน้นเร้องการมีมนุษยสัมพันธ์และการคิออยางมีเหตุผลค้มีปัญหาค้อ ครูไมสามารถคิอตาม
 พฒนาการของนักเรียนค้เพราะตองไชเวลานาน ไมมีครูคนใดเลยที่ค้อวาวไมมีปัญหาใน
 เร้องนี้

4. วิช้การสอวนประวัตศาศตร้สากล ครูมักไชวิธีอธิบายบทเรียนตามเน้อหาวิชา
 และจค้คิอกรรมโดยให้นักเรียนชวยกันจค้นิทรรศการและทาารายงานหน้าขัน สวนการเช้ญ
 วิทยาการมาบรรยายนั้น ครูจค้ค้นอยที่สุค ในคานอุปกรณ์การสอวน ครูเห็นวามีประโยชนเพราะ

ทำให้นักเรียนสนุกสนาน สนใจและเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น แต่เสียเวลาสำหรับอุปกรณ์การสอนที่ครูใช้มากที่สุด คือแผนที่ทางประวัติศาสตร์ ส่วนอุปกรณ์ที่ครูใช้น้อยที่สุดคือ ภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป และเครื่องบันทึกเสียง

5. หนังสือที่ครูใช้คนความประกอบการสอนวิชานี้มากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือสารคดี และบทความต่าง ๆ ครูแสวงหาความรู้จากห้องสมุดมากที่สุด และจากวิทยากรหรือศึกษานิเทศก์น้อยที่สุด สำหรับสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้น ครูเห็นว่าโรงเรียนมีห้องสมุดช่วยมากที่สุด และมีห้องฉายภาพยนตร์และพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์น้อยที่สุด

6. ในด้านการวัดผลครูมีความเห็นว่าการวัดผลช่วยให้นักเรียนทราบผลการเรียน และช่วยกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน วิธีวัดผลของครูส่วนใหญ่คือการเก็บคะแนนจากแบบฝึกหัด หรือการทดสอบเมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ และเก็บคะแนนจากการสอบไล่ ส่วนการเก็บคะแนนจากความเรียบร้อยของสมุดจดงานและจากความสนใจและจากการมีส่วนร่วมในชั้นนั้นน้อยมาก ครูส่วนใหญ่ใช้ขอทดสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัย และทำการวัดผลทุกครั้งเมื่อจบบทเรียน

7. ปัญหาที่ครูส่วนใหญ่ประสบในการสอนวิชานี้ คือการขาดอุปกรณ์การสอน และขาดแหล่งวิชาการที่จะคนควาเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคคือ มีอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย หนังสืออ่านประกอบก็น้อย ครูไม่ได้รับความช่วยเหลือจากวิทยากร หรือศึกษานิเทศก์ โรงเรียนไม่มีงบประมาณสำหรับปรับปรุงการเรียนการสอน และผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของวิชาน้อย เมื่อมีปัญหาเหล่านี้ครูมักแก้ปัญหาด้วยตนเองและขอความช่วยเหลือจากเพื่อนครู ส่วนปัญหาของนักเรียนนั้นครูเห็นว่านักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ของตนเอง ครูส่วนใหญ่เห็นว่าคนมีความรู้ยังไม่เพียงพอ จึงต้องการได้รับการอบรมในด้านการวัดผลและแหล่งวิชาการมากที่สุด และในเรื่องการปรับปรุงวิธีสอนรองลงมา ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรมีการอบรมปีละครั้ง

8. นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 460 คน เป็นชาย 233 คน หญิง 227 คน จากโรงเรียน 10 แห่ง คือ โรงเรียนปทุมคงคา, โรงเรียนวัดราชาธิวาส, โรงเรียนศรีอยุธยา, โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์, โรงเรียนวัดชิโนรส, โรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม,

โรงเรียนวิมุติยาราม, โรงเรียนอานวยศิลป์, โรงเรียนเขมะสิริอนุสรณ์ และโรงเรียน
ภาษาอนุสรณ์

9. ทศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชานี้ นักเรียนจำนวนร้อยละ 57.17 ชอบเรียนวิชานี้ และจำนวนร้อยละ 42.83 ไม่ชอบ เหตุผลที่นักเรียนชอบเรียนคือ ครูสอนดี และเห็นประโยชน์ของวิชานี้ ส่วนเหตุผลที่นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชานี้คือ ทำคะแนนได้น้อย และพื้นความรู้เดิมไม่ได้อยู่แล้ว สำหรับคุณสมบัตินักเรียน ครูผู้สอนนั้น นักเรียนเห็นว่าครูควรมีความรู้ดีและมีวิธีการสอนดี และถ้านักเรียนมีโอกาสเลือกครูผู้สอน นักเรียนจะเลือกครูที่มีวิธีการสอนดี

10. ในด้านหลักสูตร แบบเรียน และอัตราเวลาเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าดีแล้ว

11. ในด้านวิธีการสอนนั้น นักเรียนต้องการให้ครูลดค่าการสอบอย่างมีระเบียบ โดยทบทวนก่อนเริ่มสอน และวัดผลหลังการสอน และครูควรนำความรู้จากหนังสือแบบเรียนมาประกอบการสอนด้วย นักเรียนเห็นว่า ตามปกติครูมักใช้วิธีอธิบายบทเรียนตามเนื้อหาวิชา ส่วนการอธิบายประกอบการใช้อุปกรณหรือการให้นักเรียนอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นระหว่างการเรียนการสอนนั้นครูใช้น้อยมาก การจัดกิจกรรมประกอบการสอนนั้นครูให้นักเรียนทำสมุดภาพ และทำรายงานหนาชั้นมากที่สุด ส่วนการเชิญวิทยากรมาบรรยาย การอภิปรายและโต้วาทีนั้นครูจัดน้อยที่สุด การจัดกิจกรรมประกอบการสอนนี้นักเรียนเห็นว่าทำให้การเรียนสนุก น่าสนใจ และเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น

ในด้านการสอนนั้นนักเรียนเห็นว่าครูใช้แผนที่ทางประวัติศาสตร์มากที่สุด และใช้เครื่องบันทึกเสียงน้อยที่สุด ส่วนสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้นนักเรียนเห็นว่าห้องสมุด ส่วนพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์นั้นครูไม่ค่อยได้ใช้

12. ในด้านวิธีเรียนของนักเรียนนั้นนักเรียนใช้วิธีทั้งจดงานและฟังครูอธิบาย ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนบ้างไม่ตั้งใจบ้าง หนังสือที่นักเรียนใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนนอกเหนือจากหนังสือตำราเรียนประจำคือแบบเรียนประวัติศาสตร์สากลเล่มอื่น ๆ นักเรียนใช้เวลาว่างศึกษาเพิ่มเติมวิชานี้โดยทบทวนบทเรียน และเห็นว่าถ้าจะเรียนประวัติศาสตร์สากลให้ได้ผลจะต้องทำความเข้าใจความสัมพันธ์เกี่ยวของกันของเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมา และทำโน้ตย่อบทเรียนด้วยตนเอง

13. ในด้านการวัดผลนั้น นักเรียนเห็นว่าควรวัดผลทุกครั้งเมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ และควรใช้ข้อทดสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัย

14. อุปสรรคในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์สากลของนักเรียน คือ การขาดแหล่งค้นคว้า การไม่ตั้งใจเรียน และการไม่มีเวลาค้นคว้านอกห้องเรียน

15. ในด้านประโยชน์ของวิชานี้ นักเรียนเห็นว่า ช่วยให้เกิดความรู้ในเรื่องราวความเป็นมาของแต่ละชาติเป็นอันดับ 1 ช่วยให้เกิดความเข้าใจระหว่างประเทศเป็นอันดับ 2 และช่วยให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลเป็นอันดับ 3

ข้อเสนอแนะของครู

ในการปรับปรุงการสอนวิชาประวัติศาสตร์สากลให้ได้ผลดี ครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับคามลำดับ และควรจัดให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน
2. โรงเรียนควรมีอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยอย่างพอเพียง และควรเพิ่มงบประมาณในการจัดหา
3. ควรปรับปรุงแบบเรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ และแบบเรียนนั้นควรแนะนำหนังสือหรือแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมไว้ด้วย
4. ศึกษานิเทศก์ควรให้ความช่วยเหลือและแนะนำทำให้ครูผู้ประกอบการสอน
5. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยและสามารถนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้
6. ควรปรับปรุงการวัดผลให้มีประสิทธิภาพโดยใช้วิธีการทดสอบหลาย ๆ แบบ และควรวัดในค่านแสดงความคิดเห็นด้วย ไม่ใช่วัดผลในแง่ทดสอบความจำอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะของนักเรียน

ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สากลให้ได้ผลดี นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ครูควรใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนสนใจและเข้าใจบทเรียนที่ยิ่งขึ้น
2. ครูควรจัดกิจกรรมประกอบการสอนให้มากขึ้น เช่น จัดนิทรรศการ อภิปราย
โต้วาที นายภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป และเช็ควิทยาการมาให้ความรู้แก่นักเรียน
3. ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและซักถามปัญหา
4. ครูควรนำเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์มาสัมพันธ์เปรียบเทียบกับเหตุการณ์
ปัจจุบัน
5. ครูควรมีอุปกรณ์การสอนทุกครั้ง
6. แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์สากลควรมีภาพประกอบและมีสรุปท้ายบทด้วย
7. ครูควรจัดให้มีการทดสอบอย่างสม่ำเสมอทุกครั้ง เมื่อเรียนจบบทเรียนหนึ่ง ๆ
และควรวัดผลในท่านแสดงความคิดเห็นด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม 2 ชุด คือแบบสอบถามครูและนักเรียน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สากล โดยคำถามบางข้อจะเหมือนกันเพื่อจะไต่ถามว่าความคิดเห็นของครูและนักเรียนสอดคล้องกันหรือไม่ คำถามบางข้อให้ตอบโดยจัดอันดับในกรณีตอบได้มากข้อ เพื่อจะช่วยให้ทราบลำดับความคิดเห็นได้ชัดเจนขึ้น ส่วนบางข้อไม่จำเป็นต้องจัดอันดับเพราะตอบได้เพียงข้อเดียว เมื่อนำคำตอบมาคิดค่าร้อยละจะเห็นค่าคำตอบชัดเจนอยู่แล้ว

2. ในการจัดอันดับ ผู้วิจัยใช้การกำหนดค่าคะแนนออกเป็นระดับตามวิธีการของลิเกอ์ท (Likert) เพราะวิธีนี้เป็นวิธีที่เหมาะสมและเชื่อถือได้ในการวัดความคิดเห็น รวมทั้งเป็นวิธีที่สะดวกและง่ายกว่าวิธีอื่น ๆ ซึ่งเหมาะกับการวิจัยที่ทำในเวลาอันจำกัด¹

¹ Ibid.

3. ข้อเท็จจริงที่พบในการวิจัยครั้งนี้ใกล้เคียงกับการค้นพบในครั้งก่อน ๆ ของผู้วิจัยอื่น ๆ ดังนี้

ในด้านหลักสูตรนั้น พบว่าครูส่วนใหญ่เห็นว่ายังไม่เหมาะสม ปัญหาในเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าครูผู้สอนน่าจะได้อภิปรายความยืดหยุ่นของหลักสูตร ตามความเหมาะสม เพราะหลักสูตร เป็นเพียงเครื่องมือหรือหลักยึดในการปฏิบัติการ เรียนการสอนเท่านั้น²

ในเรื่องประมวลการสอนนั้น ครูส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำประมวลการสอน เพราะต้องการเสนอปัญหาในการสอนวิชานี้ตรงกับกรค้นพบของ ภัทรพร ทิพย์รักษา³ ที่ได้กล่าวว่า ครูสังคมศึกษาต้องการมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรและประมวลการสอนเพื่อเสนอปัญหาต่าง ๆ และอันที่จริงถ้าครูมีโอกาสได้ทำประมวลการสอนเอง จะเกิดความเข้าใจแจ่มชัดของความสัมพันธ์ของเรื่องก่อนต่าง ๆ ในหลักสูตร และความสำคัญของเรื่องที่ควรเน้น ตลอดจนใช้รูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมประกอบ

สำหรับเรื่องแบบเรียนนั้น ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแบบเรียนประวัติศาสตร์สากลที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม จากการวิจัยของ จิตรบุญรวม เหว้าพัฒนา⁴ ปรากฏว่ามีปัญหาคคล้ายคลึงกัน แสดงว่าปัญหาเรื่องแบบเรียนนี้เรื้อรังมานานแล้ว แต่ยังมีได้มีการปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจัง

²บุญถึน อัครถากร, "การปรับปรุงหลักสูตรและการฝึกหัดครู" รายงานการสัมมนาเรื่องแนวคิดใหม่ในการฝึกหัดครูมัธยม (พระนคร : มิตรสยาม, 2514), หน้า 15.

³ภัทรพร ทิพย์รักษา, "ความช่วยเหลือทางค่านวิชาการศึกษาที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการ" (วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506).

⁴จิตรบุญรวม เหว้าพัฒนา, "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508).

ในเรื่องวิธีการสอนของครูนั้นพบว่า ครูส่วนใหญ่มักสอนโดยอธิบายบทเรียนตามเนื้อหาวิชา ปัญหาที่ตรงกับการค้นพบของ สิริวรรณ สุวรรณอากาศ⁵ ที่พบว่าครูมักสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยอธิบายบทเรียนตามเนื้อหาวิชาแม้แต่การยกปัญหาหรือหัวข้อสำคัญมาอธิบาย นักเรียนก็ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น

สำหรับเรื่องอุปกรณ์การสอน การวิจัยนี้พบว่า โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัย ซึ่งก็ตรงกับการวิจัยของ จิตรบุญรวม เหว้าพัฒนา⁶ ที่พบว่า วิธีการสอนสังคมศึกษายังไม่ได้ผลดีเพราะโรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนไม่พอ และไม่ทันสมัย

ส่วนปัญหาของนักเรียนนั้นพบว่า นักเรียนขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งก็ตรงกับการวิจัยของ สิริวรรณ สุวรรณอากาศ⁷ ที่ค้นพบเช่นเดียวกัน

ในด้านการวัดผล การวิจัยนี้พบว่า นักเรียนและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรใช้ข้อทดสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัย และควรวัดผลทุกครั้งเมื่อจบบทเรียน ทั้งครูและนักเรียนเสนอแนะว่าควรวัดผลในท่านแสดงความคิดเห็นด้วยไม่ใช่วัดในท่านความจำอย่างเดียว ซึ่งก็ตรงกับการค้นพบของ มีชัย วรสายันท์⁸ ที่พบว่า ครูและนักเรียนชอบข้อทดสอบแบบปรนัยและอัตนัยควบคู่กันไป และมักเป็นข้อทดสอบที่วัดความจำมาก เป็นผลทำให้ข้อทดสอบที่วัดความเข้าใจมีอยู่น้อย ครูผู้สอนจึงน่าจะให้ความสำคัญว่าการสอนประวัติศาสตร์ให้แก่แก่นักเรียนนั้น

⁵ สิริวรรณ สุวรรณอากาศ, เรื่องเดิม.

⁶ จิตรบุญรวม เหว้าพัฒนา, เรื่องเดิม.

⁷ สิริวรรณ สุวรรณอากาศ, เรื่องเดิม.

⁸ มีชัย วรสายันท์, "การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2512" (ปริทัศน์นิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา, 2513).

ควรมุ่งหมายความเข้าใจมากกว่าความจำ จึงควรหาวิธีวัดผลที่เหมาะสมหลาย ๆ แบบ
ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สากลให้ดียิ่งขึ้นนั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน รวมทั้งนักเรียนด้วย ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อคิดเห็นบางประการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชานี้ดังต่อไปนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการมีความสำคัญมากที่สุดในการจัดการศึกษาของชาติให้มีประสิทธิภาพทั้งนี้บทบาทสำคัญในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สากล จึงควรจัดดังนี้ คือ

1.1 กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและหนังสือแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์สากลในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ทั้งควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบันด้วย

1.2 กระทรวงศึกษาธิการควรจัดอบรมหรือสัมมนาทางค่านวิชากร รวมทั้งให้หน่วยศึกษานิเทศก์เผยแพร่และสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ ให้แก่ครูผู้สอน เพื่อครูจะได้นำความรู้นั้นมาปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ ครูจากโรงเรียนต่าง ๆ จะได้มีโอกาสมาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดโอกาสที่จะร่วมมือกันปรับปรุงการเรียนการสอนวิชานี้ให้ดียิ่งขึ้น

1.3 กระทรวงศึกษาธิการควรสนับสนุนให้พิมพ์เผยแพร่เอกสาร คู่มือครู และหนังสืออุเทศในการสอนวิชานี้ ตลอดจนจัดบริการแนะนำการสร้างและใช้อุปกรณ์โดยการเขียนบทความผ่านทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ด้วย

1.4 กระทรวงศึกษาธิการควรจัดงบประมาณค่านอุปกรณ์การสอนให้แก่โรงเรียนอย่างเพียงพอ ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นศูนย์วัสดุอุปกรณ์ควรจัดบริการและให้ความสะดวกในการยืมอุปกรณ์การสอนแก่ครูผู้สอนวิชานี้โดยเฉพาะ

2. ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญมากในการที่จะช่วยให้การสอนดำเนินไปอย่างมีผลดี ผู้บริหารควรจัดบริการในสถานต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 2.1 ผู้บริหารควรเห็นประโยชน์และคุณค่าของวิชานี้โดยสนับสนุนให้กำลังใจผู้สอน
- 2.2 ผู้บริหารควรจัดเชิญศึกษานิเทศก์ วิทยากร มาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับวิธีการสอน การสร้างและใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม การวัดผล เพื่อปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น
- 2.3 ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการอบรม สัมมนาครูผู้สอนวิชานี้เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น และเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชานี้
- 2.4 ผู้บริหารควรจัดงบประมาณในค่านอุปกรณ์การสอนอย่างเพียงพอและสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์ และวิธีสอนใหม่ ๆ และควรหาทางช่วยเหลือเมื่อครูประสบอุปสรรคในการสอนเพื่อให้การสอนดำเนินไปด้วยดี

3. ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์สากล

ครูนับว่าเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยให้การเรียนการสอนวิชานี้ประสบความสำเร็จด้วยดี เพื่อให้การเรียนการสอนวิชานี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้คือ

- 3.1 ครูควรวางแผนการสอนระยะยาวและทำบันทึกการสอนประจำวัน ทั้งนี้จะช่วยให้การสอนได้ผลดียิ่งขึ้น ครูต้องตั้งวัตถุประสงค์ทุกครั้งที่จะให้นักเรียนได้รับความรู้และมีประสบการณ์ในด้านใดบ้าง ต้องเลือกกิจกรรม อุปกรณ์และการวัดผลที่เหมาะสม
- 3.2 ครูควรสอนให้วิชาประวัติศาสตร์สากลมีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษและหน้าที่พลเมือง เป็นต้น ทั้งนี้ควรพิจารณาตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาในตอนนั้น ๆ
- 3.3 ครูต้องส่งเสริมในการฝึกทักษะนักเรียนในด้าน การค้นคว้ารายงานและให้นักเรียนมีความสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

3.4 ครูควรนำวิธีการสอนแบบใหม่มาใช้บ้าง โดยคำนึงว่า การเรียนวิชาประวัติศาสตร์นั้นมิใช่จะเน้นที่เนื้อหาวิชาเป็นหลักสำคัญ แต่เน้นเกี่ยวกับความเข้าใจรอบยอด การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมมากกว่า ครูควรตระหนักว่าไม่มีวิธีสอนใดที่จะเลิศที่สุดวิธีเดียวสำหรับทุกเรื่อง วิธีสอนที่ดีที่สุดที่ครูควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องที่สอนได้ เช่น วิธีการสอนแบบอภิปราย, วิธีการสอนแบบแก้ปัญหา⁹ (Problem - Solving), วิธีการสอนแบบรวมกันเป็นหมู่¹⁰ (Team Teaching), วิธีการสอนแบบสอบถามเชิงประวัติศาสตร์¹¹ (Historical Inquiry)

วิธีการสอนต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อีกทั้งฝึกความรับผิดชอบในหน้าที่และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในด้านต่าง ๆ คือ การคิดอย่างมีเหตุผล มีวิจารณญาณ มีความสามารถทั้งสมมุติฐานและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนสรุปผลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้

3.5 ครูควรมีความรู้ในการผลิตและใช้อุปกรณ์อย่างง่าย ๆ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และควรใช้อุปกรณ์การสอนทุกครั้งเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น

⁹Sydney Spiegel, "Learning the Lesson of History," The Social Studies, Vol. XLVIII, No. 3 (March, 1957), p. 87.

¹⁰Kenworthy, Leonard S. Guide to Social Studies Teaching. (Belmont, California: Wadworth Publishing Company, Inc., 1962).

¹¹Laszlo D. Miklos and Mary Oellerich Miklos, "Historical Inquiry as a Method of Teaching American History on the Secondary Level," The Social Studies, Vol. LXII, No. 3 (March, 1971), pp. 113 - 117.

3.6 ครูควร จัดกิจกรรมประกอบการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และควรให้นักเรียนมีโอกาสร่วมในกิจกรรม เพื่อจะได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ถูกต้อง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่วางไว้ กิจกรรมที่ควรจัดได้แก่

3.6.1 จัดอภิปรายและโต้วาทีในชั้นเรียน โดยครูผู้สอนและนักเรียนในชั้นร่วมกันกำหนดหัวข้ออภิปรายและโต้วาที การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้จะช่วยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยอาศัยหลักฐานและข้ออ้างอิงทางประวัติศาสตร์ได้มาก

3.6.2 การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน วิทยากรที่เชิญมาควรมีความรู้ดีและให้ความร่วมมือแก่ครูเป็นอย่างดี นักเรียนจะได้รับความรู้ใหม่ ๆ นอกเหนือจากที่ครูสอนในชั้นเรียน

3.6.3 ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำและจัดหาอุปกรณ์การสอนด้วย เพื่อให้นักเรียนจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และสนใจเรียนมากขึ้น

3.6.4 การแสดงละครทางประวัติศาสตร์¹² เมื่อครูสอนจบบทหนึ่ง ๆ ครูอาจกำหนดงานให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งไปร่วมกันเขียนบทละครสั้น ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนไปแล้ว และให้นักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งร่วมกันแสดงละครบทนั้น ๆ การจัดกิจกรรมประเภทนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถสรุปแนวความคิดและเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนมากขึ้น ตลอดจนช่วยให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนวิชานี้ด้วย

3.7 ครูควรวัดผลในแง่พฤติกรรมและความคิดของนักเรียนไม่ใช่วัดผลในด้านเนื้อหาวิชาอย่างเดียว เพื่อให้นักเรียนจะได้มีโอกาสแสดงออกในค่านิยมผลโดยอาศัยข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เป็นสิ่งสนับสนุนความคิดเห็นของตน และครูควรวัดผลอย่างสม่ำเสมอโดยมีหลักเกณฑ์และมีขอบเขตด้วย

4. นักเรียน

นักเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่จะได้รับประโยชน์จากการสอน ดังนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลดี นักเรียนจึงควรปฏิบัติดังนี้คือ

¹² Howard A. Overmiller, op. cit., pp. 51 - 54.

4.1 นักเรียนควรสนใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุดและแหล่งความรู้
อื่น ๆ อยู่เสมอ เพื่อจะรู้จักศึกษาเหตุผลและรู้จักการคิดอย่างมีวิจารณ์จนสามารถแก้
ปัญหาได้ด้วยตนเอง

4.2 นักเรียนควรให้ความร่วมมือและสนใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน
อย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกห้องเรียน

4.3 นักเรียนควรนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนมาอย่างไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชานี้ในระดับ
อื่น ๆ ด้วย เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับวิทยาลัย เป็นต้น
2. ควรมีการวิจัยในเรื่องนี้อีกโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนและครู
ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานครและในชนบทต่างจังหวัด
3. เพื่อให้การวิจัยได้ดียิ่งขึ้น ควรใช้วิธีการต่าง ๆ ประกอบการวิจัยด้วย
เป็นต้นว่า การสังเกตการเรียนการสอน การสัมภาษณ์ และการทดสอบความรู้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย